

Drets lingüístics? 25 anys després, el més calent és a l'aigüera

«Al món hi ha un 40% de llengües en risc de desaparèixer, entre les quals el català, que ha vist disminuir el seu ús de manera accelerada»

El juny de 1996, en el marc de la Conferència Mundial de Drets Lingüístics celebrada a Barcelona a iniciativa del Comitè de Traduccions i Drets Lingüístics del PEN Club Internacional i el CIEMEN, s'aprovava la Declaració universal de drets lingüístics per part de més de cent agents no governamentals d'arreu del món amb el suport de la UNESCO.

Vint-i-cinc anys després, l'objectiu principal d'aquesta Declaració ?corregir els desequilibris lingüístics de manera que assegurí el respecte i el ple desplegament de totes les llengües i estableixi els principis d'una pau lingüística planetària justa i equitativa, com a factor cabdal de la convivència social? continua ben viu, car els desequilibris no han parat de créixer com mostra el xarop de regressió lingüística que van repartint els tribunals espanyols partir de la sentència contra la reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Bona mostra d'això és que malgrat que el 45% de la ciutadania de l'estat espanyol viu en territoris amb llengües pròpies diferents de la castellana, la situació de desigualtat legal d'aquestes no ha minvat gens i els parlants d'aquestes llengües minoritzades, algunes de les quals ni tan sols són cooficials, continuen sent igual de discriminats que ara fa 25 anys.

A tall d'exemple podem repassar el tortuós camí que va protagonitzar la proposició no de llei que el CIEMEN i vuit entitats més vam promoure al Congrés dels Diputats espanyol a principis de 2021 perquè els parlants de les llengües minoritzades de l'Estat espanyol gaudissin dels mateixos drets lingüístics que els castellanoparlants, i al govern espanyol a actuar perquè les llengües cooficials tinguessin el mateix reconeixement que el castellà i els seus parlants tinguessin els mateixos drets i deures que es reconeixen al castellà.

Malgrat que el tronc central de la PNL va ser rebutjat amb els vots del PSOE, es van aprovar alguns punts amb rellevància especial per a les llengües que es parlen en més d'una comunitat autònoma: la recepció recíproca de mitjans de comunicació en el mateix espai lingüístic, dins les fronteres administratives i fora; l'impuls i el suport a reformes estatutàries per l'oficialitat de les llengües pròpies que encara no són oficials en una part o la totalitat del territori on es parlen; i un respecte real al plurilingüisme de tots els poders de l'Estat.

Però les PNL se les endú el vent si no es concreten en canvis legals, i el braç judicial, artífex de la involució que viu avui l'estat espanyol, ha decidit via TSJC commemorar l'aniversari de Declaració universal de drets lingüístics obligant la Generalitat a deixar de prioritzar el català en els exàmens de la selectivitat, torpedinant el sistema sociolingüístic i educatiu de Catalunya.

Una situació que també vam viure fa pocs dies a l'altra banda de la frontera imposada, després de l'aprovació llampec de la "Llei Molac" per part de l'Assemblea francesa, que protegia i promocionava les llengües minoritzades per primer cop, i que esdevenia una base legal per a la immersió lingüística amb llengües com la catalana, la basca i bretona. Una llei que va durar menys de dos telenotícies, en ser tombada pel Consell Constitucional francès amb l'argument suat que ?la llengua de la República és el francès?. I tal dia farà un any.

Al món hi ha un 40% de llengües en risc de desaparèixer, entre les quals el català, que ha vist disminuir el seu ús de manera accelerada en les últimes dècades gràcies a l'acció sistemàtica d'uns Estats que en lloc de protegir-lo el combaten activament.

Davant d'aquesta situació, vint-i-cinc anys després de l'aprovació de la Declaració Universal dels Drets Lingüístics, i mentre no disposem d'un Estat propi que protegeixi la llengua catalana i defensi la pluralitat lingüística de la nostra societat, no podem deixar d'exigir els nostres drets lingüístics dins dels Estats que ens administren, i fer-ho de manera persistent i continuada. **Defensar la llengua és defensar un dret humà universal.**